

Rada
Evropské unie

Brusel 13. června 2022
(OR. fr, en)

9774/22

ECOFIN 563
UEM 166
SOC 357
EMPL 239
COMPET 460
ENV 562
EDUC 230
RECH 353
ENER 269
JAI 824
GENDER 102
ANTIDISCRIM 82
JEUN 113
SAN 358

POZNÁMKA

Odesílatel:	Generální sekretariát Rady
Příjemce:	Výbor stálých zástupců / Rada
Č. dok. Komise:	9426/22 - COM(2022) 611 final
Předmět:	Doporučení pro DOPORUČENÍ RADY k národnímu programu reforem Finska na rok 2022 a stanovisko Rady k programu stability Finska z roku 2022

Delegace naleznou v příloze výše uvedený návrh doporučení Rady ve znění revidovaném a dohodnutém několika výbory Rady na základě návrhu Komise COM(2022) 611 final.

DOPORUČENÍ RADY

ze dne ...

k národnímu programu reforem Finska na rok 2022 a stanovisko Rady k programu stability Finska z roku 2022

RADA EVROPSKÉ UNIE,

s ohledem na Smlouvu o fungování Evropské unie, a zejména na čl. 121 odst. 2 a čl. 148 odst. 4 této smlouvy,

s ohledem na nařízení Rady (ES) č. 1466/97 ze dne 7. července 1997 o posílení dohledu nad stavy rozpočtů a nad hospodářskými politikami a o posílení koordinace hospodářských politik¹, a zejména na čl. 5 odst. 2 uvedeného nařízení,

s ohledem na nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1176/2011 ze dne 16. listopadu 2011 o prevenci a nápravě makroekonomické nerovnováhy², a zejména na čl. 6 odst. 1 uvedeného nařízení,

s ohledem na doporučení Evropské komise,

s ohledem na usnesení Evropského parlamentu,

s ohledem na závěry Evropské rady,

s ohledem na stanovisko Výboru pro zaměstnanost,

s ohledem na stanovisko Hospodářského a finančního výboru,

s ohledem na stanovisko Výboru pro sociální ochranu,

s ohledem na stanovisko Výboru pro hospodářskou politiku,

vzhledem k těmto důvodům:

¹ Úř. věst. L 209, 2.8.1997, s. 1.

² Úř. věst. L 306, 23.11.2011, s. 25.

- (1) Dne 19. února 2021 vstoupilo v platnost nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/241³, kterým byl zřízen Nástroj pro oživení a odolnost. Nástroj pro oživení a odolnost poskytuje finanční podporu na provádění reforem a investic, a přináší tedy fiskální impuls financovaný Unií. Přispívá k hospodářskému oživení a k provádění udržitelných a prorůstových reforem a investic, zejména za účelem podpory zelené a digitální transformace, a současně zvyšuje odolnost ekonomik členských států a jejich potenciální růst. Pomáhá rovněž posílit udržitelné veřejné finance a podnítit růst a tvorbu pracovních míst ve střednědobém a dlouhodobém výhledu. Maximální finanční příspěvek na členský stát v rámci Nástroje pro oživení a odolnost bude aktualizován v červnu 2022 v souladu s čl. 11 odst. 2 nařízení (EU) 2021/241.

³ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/241 ze dne 12. února 2021, kterým se zřizuje Nástroj pro oživení a odolnost (Úř. věst. L 57, 18.2.2021, s. 17).

- (2) Dne 24. listopadu 2021 přijala Komise roční analýzu udržitelného růstu, jež zahájila evropský semestr koordinace hospodářských politik pro rok 2022. Analýza náležitě zohlednila Portský sociální závazek, který byl podepsán dne 7. května 2021 a který spočívá v pokračujícím provádění evropského pilíře sociálních práv vyhlášeného Evropským parlamentem, Radou a Komisí dne 17. listopadu 2017. Dne 25. března 2022 potvrdila priority roční analýzy udržitelného růstu 2022 Evropská rada. Dne 24. listopadu 2021 přijala Komise na základě nařízení (EU) č. 1176/2011 také zprávu mechanismu varování, ve které není Finsko uvedeno mezi členskými státy, u nichž bude proveden hloubkový přezkum. Téhož dne Komise rovněž přijala doporučení pro doporučení Rady týkající se hospodářské politiky eurozóny a návrh společné zprávy o zaměstnanosti 2022, který analyzuje provádění hlavních směrů politik zaměstnanosti a zásad evropského pilíře sociálních práv. Doporučení týkající se hospodářské politiky eurozóny⁴ (dále jen „doporučení týkající se eurozóny 2022“) přijala Rada dne 5. dubna 2022, společnou zprávu o zaměstnanosti dne 14. března 2022.

⁴ Doporučení Rady ze dne 5. dubna 2022, týkající se hospodářské politiky eurozóny (Úř. věst. C 153, 7.4.2022, s. 1).

- (3) Po celosvětové pandemii došlo k invazi Ruska na Ukrajinu a tato událost významně změnila geopolitickou a hospodářskou situaci. Ekonomiky členských států invazi pocítily mimo jiné v podobě zdražení energií, potravin a surovin a slabších vyhlídek na růst. Vyšší ceny energií zatěžují značně zejména nejzranitelnější domácnosti, jež žijí v energetické chudobě nebo jsou touto chudobou ohroženy, jakož i podniky, které jsou nejzranitelnější vůči prudkým nárůstům cen energií. Unie rovněž zažívá bezprecedentní příliv uprchlíků z Ukrajiny. Hospodářské dopady útočné války Ruska se projevily v členských státech asymetricky. Za těchto okolností byla 4. března 2022 poprvé uplatněna směrnice Rady 2001/55/ES⁵, a sice prováděcím rozhodnutím Rady (EU) 2022/382⁶, na jejímž základě mohou osoby vysídlené z Ukrajiny oprávněně pobývat v Unii a získávají přístup na trh práce, jakož i ke vzdělávání a odborné přípravě, zdravotní péči, bydlení a sociálnímu zabezpečení.

⁵ Směrnice Rady 2001/55/ES ze dne 20. července 2001 o minimálních normách pro poskytování dočasné ochrany v případě hromadného přílivu vysídlených osob a o opatřeních k zajištění rovnováhy mezi členskými státy při vynakládání úsilí v souvislosti s přijetím těchto osob a s následky z toho plynoucími (Úř. věst. L 212, 7.8.2001, s. 12).

⁶ Prováděcí rozhodnutí Rady (EU) 2022/382 ze dne 4. března 2022, kterým se stanoví, že nastal případ hromadného přílivu vysídlených osob z Ukrajiny ve smyslu článku 5 směrnice 2001/55/ES, a kterým se zavádí jejich dočasná ochrana (Úř. věst. L 71, 4.3.2022, s. 1).

- (4) Ve světle rychle se měnící hospodářské a geopolitické situace se evropský semestr v roce 2022 vrací k široké koordinaci hospodářských politik a politik zaměstnanosti, přičemž se vyvíjí v souladu s požadavky na provádění Nástroje pro oživení a odolnost, jak je uvedeno v roční analýze udržitelného růstu 2022. Pro plnění politických priorit v rámci evropského semestru má zásadní význam provádění přijatých plánů pro oživení a odolnost, neboť tyto plány řeší všechna relevantní doporučení pro jednotlivé země vydaná v cyklech evropského semestru 2019 a 2020 nebo jejich významnou část. Doporučení pro jednotlivé země z let 2019 a 2020 zůstávají stejně relevantní i pro plány pro oživení a odolnost, které byly revidovány, aktualizovány nebo pozměněny v souladu s články 14, 18 a 21 nařízení (EU) 2021/241, a relevantní jsou i veškerá další doporučení pro jednotlivé země vydaná do dne předložení takto revidovaného, aktualizovaného nebo pozměněného plánu.
- (5) Od března 2020 je aktivována obecná úniková doložka Paktu o stabilitě a růstu. Ve sdělení ze dne 3. března 2021 nazvaném „Rok od vypuknutí pandemie COVID-19 – reakce v oblasti fiskální politiky“ Komise vyjádřila názor, že rozhodnutí o deaktivaci nebo pokračujícím uplatňování obecné únikové doložky by mělo vycházet z celkového posouzení stavu ekonomiky, přičemž hlavním kvantitativním kritériem by měla být úroveň hospodářské činnosti v Unii nebo v eurozóně v porovnání s předkrizovými úrovněmi (konec roku 2019). Zvýšená nejistota a silná rizika nepříznivého vývoje pro hospodářský výhled v souvislosti s válkou v Evropě, bezprecedentní prudké zdražování energií a pokračující narušení dodavatelských řetězců opodstatňují prodloužení obecné únikové doložky Paktu o stabilitě a růstu do konce roku 2023.

- (6) Podle přístupu v doporučení Rady ze dne 18. června 2021⁷, kterým se vydává stanovisko Rady k programu stability Finska z roku 2021, se celkové nastavení fiskální politiky momentálně nejlépe poměruje jako změna primárních výdajů (očištěných o diskreční opatření na straně příjmů a s vyloučením dočasných mimořádných opatření souvisejících s krizí COVID-19), ale se zahrnutím výdajů financovaných z nevratné podpory (grantů) v rámci Nástroje pro oživení a odolnost a dalších fondů Unie, ve vztahu k střednědobému potenciálnímu růstu⁸. Nad rámec celkového nastavení fiskální politiky je taktéž věnována pozornost vývoji primárních běžných výdajů financovaných z vnitrostátních zdrojů⁹ (očištěných o diskreční opatření na straně příjmů a s vyloučením dočasných mimořádných opatření souvisejících s krizí COVID-19) a investic, aby se posoudilo, zda je vnitrostátní fiskální politika obezřetná a zda její skladba přispívá k udržitelnému oživení v souladu se zelenou a digitální transformací.

⁷ Doporučení Rady ze dne 18. června 2021, kterým se vydává stanovisko Rady k programu stability Finska z roku 2021 (Úř. věst. C 304, 29.7.2021, s. 126).

⁸ Odhady týkající se nastavení fiskální politiky a jejích složek v tomto doporučení jsou odhady Komise založené na předpokladech, z nichž vychází jarní prognóza Komise z roku 2022. Odhady Komise, pokud jde o střednědobý potenciální růst, nezahrnují pozitivní dopad reforem, které jsou součástí plánu pro oživení a odolnost a které mohou potenciální růst podpořit.

⁹ Nefinancovaných z grantů v rámci Nástroje pro oživení a odolnost nebo dalších fondů Unie.

- (7) Dne 2. března 2022 přijala Komise sdělení, které poskytuje obecné pokyny pro fiskální politiku v roce 2023 (dále jen „fiskální pokyny“) s cílem podpořit přípravu programů stability a konvergenčních programů členských států, a tím posílit koordinaci politik. Komise konstatovala, že na základě makroekonomického výhledu v zimní prognóze z roku 2022 se v roce 2023 jeví jako vhodné přejít od podpůrného celkového nastavení fiskální politiky, které se uplatňovalo v období 2020–2022, k obecně neutrálnímu celkovému nastavení fiskální politiky, ale je třeba případně reagovat na vyvíjející se hospodářskou situaci. Komise oznámila, že fiskální doporučení pro rok 2023 by měla i nadále rozlišovat mezi členskými státy a zohledňovat možné efekty přelévání mezi zeměmi. Komise vyzvala členské státy, aby tyto pokyny zohlednily ve svých programech stability a konvergenčních programech. Komise se zavázala pečlivě sledovat hospodářský vývoj a své politické pokyny upravit podle potřeby a nejpozději v rámci jarního balíčku evropského semestru na konci května 2022.
- (8) Pokud jde o fiskální pokyny, zohledňují fiskální doporučení pro rok 2023 zhoršený hospodářský výhled, zvýšenou nejistotu a další rizika nepříznivého vývoje a vyšší inflaci ve srovnání se zimní prognózou Komise z roku 2022. Vzhledem k těmto skutečnostem musí fiskální reakce rozšířit veřejné investice do zelené a digitální transformace a energetické bezpečnosti a udržet kupní sílu nejzranitelnějších domácností, aby se prostřednictvím cílených a dočasných opatření zmírnil dopad růstu cen energie a pomohly omezit inflační tlaky plynoucí ze sekundárních účinků. Fiskální politika musí zůstat aktivní, aby se přizpůsobila rychle se vyvíjejícím okolnostem, včetně výzev vyplývajících z útočné války Ruska vůči Ukrajině, pokud jde o obranu a bezpečnost, a musí být diferencovaná podle jednotlivých zemí v závislosti na jejich fiskální a hospodářské situaci, mimo jiné pokud jde o jejich vystavení krizi a příliv vysídlených osob z Ukrajiny.

- (9) Dne 27. května 2021 předložilo Finsko v souladu s čl. 18 odst. 1 nařízení (EU) 2021/241 Komisi svůj národní plán pro oživení a odolnost. Komise podle článku 19 nařízení (EU) 2021/241 posoudila relevanci, účinnost, efektivnost a ucelenost tohoto plánu pro oživení a odolnost v souladu s pokyny pro posuzování stanovenými v příloze V uvedeného nařízení. Dne 29. října 2021 přijala Rada prováděcí rozhodnutí o schválení posouzení plánu pro oživení a odolnost Finska¹⁰. Uvolnění splátek je podmíněno přijetím rozhodnutí Komise podle čl. 24 odst. 5 nařízení (EU) 2021/241, v němž se stanoví, že Finsko uspokojivě splnilo příslušné milníky a cíle stanovené v prováděcím rozhodnutí Rady. Předpokladem uspokojivého splnění je rovněž skutečnost, že nedošlo ke zvratu u dříve dosažených milníků a cílů.
- (10) Dne 13. dubna 2022 předložilo Finsko v souladu s lhůtou stanovenou v článku 4 nařízení (ES) č. 1466/97 svůj národní program reforem na rok 2022 a svůj program stability z roku 2022. Vzhledem k jejich provázanosti byly oba programy posuzovány společně. V souladu s článkem 27 nařízení (EU) 2021/241 zohledňuje národní program reforem na rok 2022 rovněž zprávy, které Finsko dvakrát ročně podává o pokroku dosaženém při provádění svého plánu pro oživení a odolnost.

¹⁰ Dokumenty ST 12524/2021, ST 12524/2021 ADD 1.

- (11) Komise zveřejnila dne 23. května 2022 zprávu o Finsku pro rok 2022. V této zprávě byl posouzen pokrok, jež Finsko učinilo v plnění příslušných doporučení, která Rada přijala v letech 2019, 2020 a 2021, a bylo zhodnoceno provádění plánu pro oživení a odolnost ze strany Finska, a to na základě srovnávacího přehledu oživení a odolnosti. Vycházejíc z této analýzy, zpráva o Finsku poukázala na mezery, pokud jde o výzvy, které plán pro oživení a odolnost neřeší nebo je řeší pouze částečně, a o nové a vyvíjející se výzvy včetně těch, jež vyplývají z ruské invaze na Ukrajinu. Posoudila rovněž pokrok Finska při provádění evropského pilíře sociálních práv a v plnění hlavních cílů Unie v oblasti zaměstnanosti, dovedností a snižování chudoby, jakož i pokrok při dosahování cílů OSN v oblasti udržitelného rozvoje.
- (12) Dne 23. května 2022 vydala Komise zprávu podle čl. 126 odst. 3 Smlouvy. Uvedená zpráva se zabývala rozpočtovou situací Finska, neboť jeho veřejný dluh v roce 2021 překročil referenční hodnotu 60 % hrubého domácího produktu (HDP) stanovenou ve Smlouvě a Finsko nedodrželo doporučenou hodnotu pro snižování dluhu. Zpráva dospěla k závěru, že kritérium dluhu nebylo splněno. V souladu se sdělením ze dne 2. března 2022 měla Komise v rámci svého posouzení všech příslušných faktorů za to, že dodržení doporučené hodnoty pro snižování dluhu by znamenalo příliš vysoké předsunuté fiskální úsilí, které by mohlo ohrozit růst. Komise se proto domnívá, že dodržení doporučené hodnoty pro snižování dluhu není za současných výjimečných hospodářských podmínek opodstatněné. Jak bylo oznámeno, Komise na jaře 2022 nenavrhl zahájit nové postupy při nadměrném schodku; zda má být navrženo zahájení postupů při nadměrném schodku, znovu posoudí na podzim 2022.

(13) V doporučení ze dne 20. července 2020¹¹ Rada Finsku doporučila, aby v letech 2020 a 2021 v souladu s obecnou únikovou doložkou přijalo veškerá nutná opatření k účinnému řešení pandemie COVID-19, k udržení ekonomiky a k podpoře následného oživení. Rovněž Finsku doporučila, aby pokud to hospodářské podmínky dovolí, provádělo fiskální politiky zaměřené na dosažení obezřetné střednědobé fiskální pozice a zajištění udržitelnosti dluhu při souběžném zvyšování investic. Podle údajů potvrzených Eurostatem klesl v roce 2021 schodek sektoru vládních institucí Finska z 5,5 % HDP v roce 2020 na 2,6 % v roce 2021. Reakce Finska v oblasti fiskální politiky podpořila v roce 2021 hospodářské oživení, zatímco dočasná mimořádná opatření klesla z 2,8 % HDP v roce 2020 na 1,7 %. Opatření přijatá Finskem v roce 2021 byla v souladu s doporučením Rady ze dne 20. července 2020. Diskreční rozpočtová opatření přijatá vládou v letech 2020 a 2021 byla dočasná nebo byla doprovázena kompenzačními opatřeními. Podle údajů potvrzených Eurostatem se veřejný dluh snížil ze 69,0 % HDP v roce 2020 na 65,8 % HDP v roce 2021.

¹¹ Doporučení Rady ze dne 20. července 2020 k národnímu programu reforem Finska na rok 2020 a stanovisko Rady k programu stability Finska z roku 2020 (Úř. věst. C 282, 26.8.2020, s. 171).

- (14) Makroekonomický scénář, z něhož vycházejí rozpočtové projekce v programu stability z roku 2022, je realistický. Vláda předpokládá, že reálný HDP vzroste v roce 2022 o 1,5 % a v roce 2023 o 1,7 %. Pro srovnání jarní prognóza Komise z roku 2022 předpokládá mírně vyšší růst reálného HDP ve výši 1,6 % v roce 2022 a 1,7 % v roce 2023. Ve svém programu stability z roku 2022 vláda očekává, že celkový schodek vládního sektoru v roce 2022 klesne na 2,2 % HDP a v roce 2023 na 1,7 %. Pokles v roce 2022 odráží zejména silný růst hospodářské činnosti a ukončení většiny mimořádných opatření. Poměr veřejného dluhu k HDP by se měl podle projekcí v programu stability z roku 2022 zvýšit na 66,2 % v roce 2022 a na 66,9 % v roce 2023. Jarní prognóza Komise z roku 2022 předpokládá na základě politických opatření známých ke dni její uzávěrky schodek veřejných financí ve výši 2,2 % HDP v roce 2022 a 1,7 % v roce 2023. To je v souladu se schodkem předpokládaným v programu stability z roku 2022. Jarní prognóza Komise z roku 2022 očekává podobný poměr veřejného dluhu k HDP ve výši 65,9 % v roce 2022 a 66,6 % v roce 2023. Podle jarní prognózy Komise z roku 2022 se střednědobý (desetiletý průměrný) růst potenciálního produktu odhaduje na 1,2 %. V tomto odhadu však není zahrnut dopad reforem, které jsou součástí plánu pro oživení a odolnost a které mohou potenciální hospodářský růst Finska podpořit.

- (15) V roce 2022 vláda postupně zrušila většinu opatření, která byla přijata v reakci na krizi COVID-19, takže se předpokládá, že dočasná mimořádná opatření klesnou z 1,7 % HDP v roce 2021 na 0,2 % v roce 2022. Schodek veřejných financí je ovlivněn opatřeními, která byla přijata s cílem čelit hospodářským a sociálním dopadům růstu cen energie, který se podle jarní prognózy Komise z roku 2022 v roce 2022 odhaduje na 0,1 % HDP a v roce 2023 na 0,0 % HDP¹². K uvedeným opatřením patří především dočasná daňová opatření (např. odpočet cestovních výdajů). Tato opatření byla oznámena jako dočasná. Pokud však ceny energií zůstanou vysoké i v roce 2023, mohla by některá z nich pokračovat. Schodek veřejných financí je ovlivněn rovněž náklady na poskytnutí dočasné ochrany vysídleným osobám z Ukrajiny, které se podle jarní prognózy Komise z roku 2022 odhadují na 0,1 % HDP v roce 2022 a 0,2 % v roce 2023¹³, jakož i zvýšenými náklady na výdaje na obranu o 0,3 % HDP v roce 2022 a 0,1 % HDP v roce 2023.
- (16) V doporučení ze dne 18. června 2021 Rada Finsku doporučila, aby v roce 2022 zachovalo podpůrné nastavení fiskální politiky, včetně impulsu dodaného Nástrojem pro oživení a odolnost, a aby zachovalo investice financované z vnitrostátních zdrojů. Rovněž Finsku doporučila, aby pokud to hospodářské podmínky dovolí, provádělo fiskální politiku zaměřenou na dosažení obezřetných střednědobých fiskálních pozic a na zajištění fiskální udržitelnosti ve střednědobém horizontu a současně posilovalo investice s cílem podpořit růstový potenciál.

¹² Číselné údaje představují výši ročních rozpočtových nákladů na opatření přijatá od podzimu 2021, mimo jiné v oblasti běžných příjmů a výdajů a – je-li to relevantní – kapitálových výdajů.

¹³ Předpokládá se, že celkový počet osob vysídlených z Ukrajiny do Unie postupně dosáhne 6 milionů do konce roku 2022, a jejich zeměpisné rozložení je odhadováno na základě velikosti stávající diaspory, relativní populace přijímajícího členského státu a skutečného rozložení vysídlených osob z Ukrajiny v rámci Unie k březnu 2022. Pokud jde o rozpočtové náklady na osobu, odhady vycházejí z mikrosimulačního modelu Euromod Společného výzkumného střediska Komise, přičemž se berou v úvahu jak peněžní převody, na něž mohou mít lidé nárok, tak věcné dávky, jako je vzdělávání a zdravotní péče.

(17) Na základě jarní prognózy Komise z roku 2022 a informací obsažených v programu stability Finska z roku 2022 se předpokládá, že nastavení fiskální politiky v roce 2022 bude podpůrné ve výši $-0,6$ % HDP¹⁴. Finsko hodlá nadále podporovat oživení tím, že využije Nástroj pro oživení a odolnost k financování dodatečných investic, jak doporučila Rada. Očekává se, že kladný příspěvek výdajů financovaných z grantů v rámci Nástroje pro oživení a odolnost a z dalších fondů Unie k hospodářské činnosti se oproti roku 2021 zvýší o 0,2 procentního bodu HDP. Příspěvek investic financovaných z vnitrostátních zdrojů k nastavení fiskální politiky bude mít v roce 2022 podle projekcí expanzivní povahu a bude činit 0,2 procentního bodu¹⁵. Finsko proto hodlá zachovat investice financované z vnitrostátních zdrojů, jak doporučila Rada. Zároveň se předpokládá, že příspěvek růstu primárních běžných výdajů financovaných z vnitrostátních zdrojů (bez nových opatření na straně příjmů) k celkovému nastavení fiskální politiky bude mít v roce 2022 expanzivní povahu a dosáhne 0,1 procentního bodu. Toto zahrnuje dodatečný dopad opatření k řešení hospodářských a sociálních důsledků růstu cen energií (0,1 % HDP), jakož i náklady na poskytování dočasné ochrany vysídleným osobám z Ukrajiny (0,1 % HDP).

¹⁴ Záporné (kladné) znaménko ukazatele odpovídá nadměrnému (deficitnímu) růstu primárních výdajů ve srovnání se střednědobým hospodářským růstem, což ukazuje na expanzivní (restriktivní) fiskální politiku.

¹⁵ Předpokládá se, že příspěvek ostatních kapitálových výdajů financovaných z vnitrostátních zdrojů bude mít expanzivní povahu a dosáhne 0,3 procentního bodu HDP.

- (18) Nedojde-li ke změně politiky, v roce 2023 by mělo nastavení fiskální politiky podle jarní prognózy Komise z roku 2022 činit 0,3 % HDP¹⁶. Finsko by mělo v roce 2023 nadále využívat granty z Nástroje pro oživení a odolnost k financování dodatečných investic na podporu oživení. Očekává se, že kladný příspěvek výdajů financovaných z grantů v rámci Nástroje pro oživení a odolnost a z dalších fondů Unie k hospodářské činnosti se oproti roku 2022 zvýší o 0,2 procentního bodu HDP. Příspěvek investic financovaných z vnitrostátních zdrojů k nastavení fiskální politiky bude mít v roce 2023 podle projekcí expanzivní povahu a bude činit 0,1 procentního bodu¹⁷. Zároveň se předpokládá, že příspěvek růstu primárních běžných výdajů financovaných z vnitrostátních zdrojů (bez započtení nových opatření na straně příjmů) k celkovému nastavení fiskální politiky bude mít v roce 2023 utlumující povahu a bude činit 0,4 procentního bodu. Toto zahrnuje dopad postupného zrušení opatření k řešení zvýšených cen energií (0,1 % HDP) a dodatečné náklady na poskytování dočasné ochrany vysídleným osobám z Ukrajiny (0,1 % HDP).
- (19) V programu stability z roku 2022 se očekává, že schodek veřejných financí postupně klesne na 1,4 % v roce 2024 a na 1,8 % do roku 2025. Proto se plánuje, že schodek veřejných financí zůstane v programovém období pod úrovní 3 % HDP. Poměr veřejného dluhu k HDP by se měl podle projekcí v programu stability z roku 2022 do roku 2025 zvyšovat, a to konkrétně na 68,0 % v roce 2024 a na 69,1 % v roce 2025. Podle analýzy Komise se rizika udržitelnosti dluhu ve střednědobém horizontu jeví jako střední.

¹⁶ Záporné (kladné) znaménko ukazatele odpovídá nadměrnému (deficitnímu) růstu primárních výdajů ve srovnání se střednědobým hospodářským růstem, což ukazuje na expanzivní (restriktivní) fiskální politiku.

¹⁷ Předpokládá se, že příspěvek ostatních kapitálových výdajů financovaných z vnitrostátních zdrojů bude mít utlumující povahu a bude činit 0,2 procentního bodu HDP.

- (20) Finský systém sociálního zabezpečení zajišťuje rozsáhlé pokrytí a účinnou ochranu před chudobou, vyznačuje se však také velkou složitostí a určitou vnitřní neefektivností. To se týká zejména kombinace příjmů z pracovní činnosti a sociálních dávek a řešení dlouhodobé nezaměstnanosti. Pro zefektivnění systému a zvýšení pobídek k práci při současném zachování sociální ochrany a zvýšení míry zaměstnanosti v souladu s dlouhodobými cíli vlády bude zásadní komplexní reforma sociálního zabezpečení. Je třeba zvýšit vládní příjmy plynoucí z daní z příjmů a posílit efektivnost výdajů na sociální ochranu, a podpořit tak udržitelnost veřejných financí. V roce 2020 byl zvláštní parlamentní výbor pověřen, aby do roku 2027 navrhl reformu. V lednu 2022 zveřejnil výbor výsledky své činnosti, pokud jde o zmapování problémů, a další fáze spočívá ve vypracování možných řešení zjištěných problémů a analýze alternativních způsobů uspořádání sociálního zabezpečení. Přijetí vládního plánu na reformu sociálního zabezpečení na základě práce výboru by mělo posílit pokrok při přípravě reformy a připravit půdu pro její provedení.
- (21) V souladu s čl. 19 odst. 3 písm. b) nařízení (EU) 2021/241 a s přílohou V kritériem 2.2 uvedeného nařízení zahrnuje plán pro oživení a odolnost rozsáhlý soubor vzájemně se posilujících reforem a investic spolu s orientačním harmonogramem provádění, které má být dokončeno do 31. srpna 2026. Ty pomáhají řešit všechny nebo významnou část hospodářských a sociálních výzev uvedených v doporučeních, která Finsku adresovala Rada v rámci evropského semestru v letech 2019 a 2020, jakož i ve veškerých doporučeních pro členský stát vydaných do dne přijetí plánu pro oživení a odolnost. Plán pro oživení a odolnost zahrnuje zejména aktualizaci zákona o změně klimatu a probíhající reformu v oblasti průběžného vzdělávání, sociální reformu a reformu zdravotnictví. Obsahuje rovněž opatření na podporu zaměstnanosti, jakož i opatření k posílení boje proti praní peněz a na podporu vytvoření kladného registru úvěrů.

- (22) Očekává se, že provádění plánu pro oživení a odolnost Finska přispěje k dosažení dalšího pokroku v oblasti zelené a digitální transformace. Na opatření podporující klimatické cíle připadá ve Finsku 50,1 % celkových prostředků, které byly na plán pro oživení a odolnost přiděleny, a na opatření podporující digitální cíle pak připadá 27,5 % z těchto celkových prostředků. Plnohodnotné provádění plánu pro oživení a odolnost v souladu s příslušnými milníky a cíli pomůže Finsku rychle se zotavit z dopadů krize COVID-19 a současně posílí jeho odolnost. Pro úspěšné provádění plánu pro oživení a odolnost i dalších hospodářských politik a politik zaměstnanosti, které jdou nad rámec plánu pro oživení a odolnost, je i nadále důležité systematické zapojování sociálních partnerů a dalších příslušných zúčastněných stran, aby měla celková politická agenda širokou podporu.

- (23) Dne 5. května 2022 schválila Komise pro Finsko programy v rámci politiky soudržnosti stanovené v nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/1060¹⁸, s výjimkou Fondu pro spravedlivou transformaci a programu politiky soudržnosti pro Alandy. Alandy předložily program politiky soudržnosti stanovený v nařízení (EU) 2021/1060 dne 4. dubna 2022. V souladu s nařízením (EU) 2021/1060 Finsko při programování fondů politiky soudržnosti na období 2021–2027 zohlednilo příslušná doporučení, která mu byla vydána. To je předpokladem pro zlepšení účinnosti a pro maximalizaci přidané hodnoty finanční podpory, kterou má země obdržet z fondů politiky soudržnosti, a zároveň je tak podporována koordinace, doplňkovost a soudržnost mezi těmito fondy politiky soudržnosti a dalšími nástroji a fondy Unie. Úspěšné provádění Nástroje pro oživení a odolnost a programů politiky soudržnosti také závisí na odstranění překážek, které stojí v cestě investicím na podporu zelené a digitální transformace a vyváženého územního rozvoje.
- (24) Plán REPowerEU, jak jej navrhuje Komise a který reaguje na mandát hlav států a předsedů vlád Unie ve Versailleském prohlášení, má v co nejkratší době postupně odstranit závislost Unie na dovozu fosilních paliv z Ruska. Za tímto účelem zamýšlí Komise v dialogu s členskými státy identifikovat nejvhodnější projekty, investice a reformy na vnitrostátní, regionální a unijní úrovni. Cílem těchto opatření je snížit celkovou závislost na fosilních palivech a při dovozu fosilních paliv se odklonit od Ruska.

¹⁸ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/1060 ze dne 24. června 2021 o společných ustanoveních pro Evropský fond pro regionální rozvoj, Evropský sociální fond plus, Fond soudržnosti, Fond pro spravedlivou transformaci a Evropský námořní, rybářský a akvakulturní fond a o finančních pravidlech pro tyto fondy a pro Azylový, migrační a integrační fond, Fond pro vnitřní bezpečnost a Nástroj pro finanční podporu správy hranic a vízové politiky (Úř. věst. L 231, 30.6.2021, s. 159).

(25) Ačkoliv je finská ekonomika v Unii jednou z energeticky nejnáročnějších, vytyčilo si Finsko cíl stát se do roku 2035 uhlíkově neutrálním a brzy poté i první sociální společností bez fosilních paliv. K hlavním odvětvím, která musí přispět k výraznému snížení emisí skleníkových plynů, patří energetika, průmysl, doprava a sektor budov. S ohledem na dosažení tohoto cíle představuje výzvu značný nedostatek soukromých a veřejných investic a rovněž opoždění investic do energie z obnovitelných zdrojů v důsledku nahromadění nevyřízených žádostí o environmentální povolení. Podle údajů z roku 2020 bylo Finsko velmi závislé na Rusku, pokud jde o dovoz zemního plynu (67 % oproti 44 % v Unii), ropy (84 % v porovnání s 26 % v Unii) a uhlí (55 % oproti 54 % v Unii)¹⁹. Finská ekonomika je však pouze v omezené míře závislá na dovozu plynu (který v roce 2020 představoval ve skladbě zdrojů energie pouze 6,9 %), přičemž dovoz všech tří zdrojů lze do značné míry nahradit jinými palivy či dovozem z jiných zemí. Finsko zavedlo krizová opatření s cílem zajistit v případě možného přerušení dodávek další fungování odvětví, která jsou na těchto vstupech závislá, a přijímá opatření k diverzifikaci dovozu energie a odklonu od Ruska. Finsko využívá minimální množství plynu k vytápění domácností, přičemž elektrárny jsou obecně schopny nahradit plyn jinými palivy. Ačkoli Finsko nemá přístup k vnitrostátním skladovacím zařízením pro plyn, v roce 2020 začal fungovat obousměrný plynovod Balticconnector a Finsko předpokládá, že ve druhém pololetí roku 2022 dokončí svůj třetí terminál na zkapalněný zemní plyn (LNG). Spolu se dvěma již existujícími terminály LNG a potenciálními budoucími projekty se očekává, že celková kapacita dovozu plynu brzy pokryje významnou část finských potřeb dovozu plynu. Doporučuje se, aby nové investice do infrastruktury a sítí související s plynem obstály pokud možno i v budoucnu, a usnadnily tak jejich dlouhodobou udržitelnost prostřednictvím budoucího nového využití udržitelných paliv. Finsko dne 20. května 2022 podepsalo desetiletou nájemní smlouvu na plovoucí terminál LNG.

¹⁹ Eurostat (2020), podíl dovozu z Ruska na celkovém dovozu zemního plynu, ropy a černého uhlí. Pokud jde o průměr EU-27, celkový dovoz je založen na dovozu ze zemí mimo EU-27. Pokud jde o Finsko, celkový dovoz zahrnuje obchod uvnitř Unie. Surová ropa nezahrnuje produkty z rafinované ropy. Od května 2022 po jednostranném pozastavení dodávek plynu od společnosti Gazprom Finsko již nedostává dodávky plynu z Ruska.

Přibližně třetinu finské skladby zdrojů energie dosud tvoří ropa a uhlí, ačkoli Finsko nahrazuje rovněž svůj dovoz ropy a uhlí z Ruska a má v úmyslu zvýšit domácí udržitelnou výrobu bioplynu, rovněž pro použití v těžké nákladní dopravě. V roce 2020 představovala v energetické skladbě zdrojů jaderná energie 17 % a Rusko je důležitým zdrojem jaderného paliva. Ve Finsku činí v současnosti míra propojení elektroenergetických soustav 29 %, ve střednědobém horizontu se však má podle očekávání zvýšit. Ve Finsku by bylo možné posílit vnitrostátní přenos elektřiny. Ačkoliv se Finsko zbavuje své omezené závislosti na dovozu fosilních paliv z Ruska, stávající okolnosti vyžadují urychlení a zvýšení investic do dekarbonizace a zajištění energetické účinnosti a bezpečnosti dodávek. To zahrnuje další zefektivnění povolovacích řízení, aby se odstranilo nahromadění nevyřešených energetických projektů a usnadnily další prioritní investice. Má-li Finsko dostat cílům balíčku „Fit for 55“, bude zapotřebí dále zvýšit ambice, pokud jde o snižování emisí skleníkových plynů, a zvýšit obnovitelné zdroje energie i energetickou účinnost.

- (26) Vzhledem k tomu, že urychlený přechod na klimatickou neutralitu a odklon od fosilních paliv vytvoří v řadě odvětví značné náklady na restrukturalizaci, může Finsko v rámci politiky soudržnosti využívat mechanismus pro spravedlivou transformaci, aby zmírnilo socioekonomický dopad přechodu v nejpostiženějších regionech. Finsko může navíc zlepšovat pracovní příležitosti a posilovat sociální soudržnost s pomocí Evropského sociálního fondu plus zřízeného nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/1057²⁰.
- (27) Na základě posouzení Komise přezkoumala Rada program stability z roku 2022 a její stanovisko²¹ je promítnuto do doporučení č. 1.

²⁰ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/1057 ze dne 24. června 2021, kterým se zřizuje Evropský sociální fond plus (ESF+) a zrušuje nařízení (EU) č. 1296/2013 (Úř. věst. L 231, 30.6.2021, s. 21).

²¹ Podle čl. 5 odst. 2 nařízení (ES) č. 1466/97.

- (28) Vzhledem k úzké provázanosti ekonomik členských států eurozóny a jejich kolektivnímu příspěvku k fungování hospodářské a měnové unie Rada doporučila, aby členské státy eurozóny přijaly opatření k provedení doporučení obsažených v doporučení týkajícím se eurozóny 2022, a to i prostřednictvím svých plánů pro oživení a odolnost. V případě Finska se to odráží zejména v doporučeních č. 1 a č. 2,

DOPORUČUJE Finsku v letech 2022 a 2023:

1. V roce 2023 zajistit, aby byl růst primárních běžných výdajů financovaných z vnitrostátních zdrojů v souladu s celkově neutrálním nastavením fiskální politiky, a brát přitom v potaz pokračující dočasnou a cílenou podporu domácností a podniků, které jsou nejzranitelnější vůči prudkým nárůstům cen energií, a osob prchájících z Ukrajiny. Být připraveno přizpůsobit běžné výdaje vyvíjející se situaci. Rozšířit veřejné investice do zelené a digitální transformace a energetické bezpečnosti při zohlednění iniciativy REPowerEU, a to i s využitím Nástroje pro oživení a odolnost a dalších fondů Unie. V období po roce 2023 provádět fiskální politiku zaměřenou na dosažení obezřetných střednědobých fiskálních pozic. Předložit politické návrhy na reformu sociálního zabezpečení, jejichž cílem je zvýšit účinnost systému sociálních dávek, zlepšit pobídky k práci a rovněž podpořit dlouhodobou udržitelnost veřejných financí.
2. Pokračovat v provádění jeho plánu pro oživení a odolnost v souladu s milníky a cíli uvedenými v prováděcím rozhodnutí Rady ze dne 29. října 2021. Pokročit při provádění programu politiky soudržnosti na období 2021–2027 schváleného pro Finsko a urychleně dokončit jednání s Komisí ohledně programových dokumentů v rámci politiky soudržnosti na období 2021–2027 pro Alandy a Fond pro spravedlivou transformaci, aby bylo možno zahájit jejich provádění.

3. Snížit celkovou závislost na fosilních palivech a diverzifikovat dovoz fosilních paliv. Urychlit zavádění obnovitelných zdrojů energie, mimo jiné dalším zjednodušením povolovacích postupů, a podpořit investice do dekarbonizace průmyslu a dopravy, mimo jiné elektrifikací odvětví dopravy. Rozvíjet energetickou infrastrukturu za účelem zvýšení bezpečnosti dodávek.

V Bruselu dne

Za Radu

předseda/předsedkyně
